

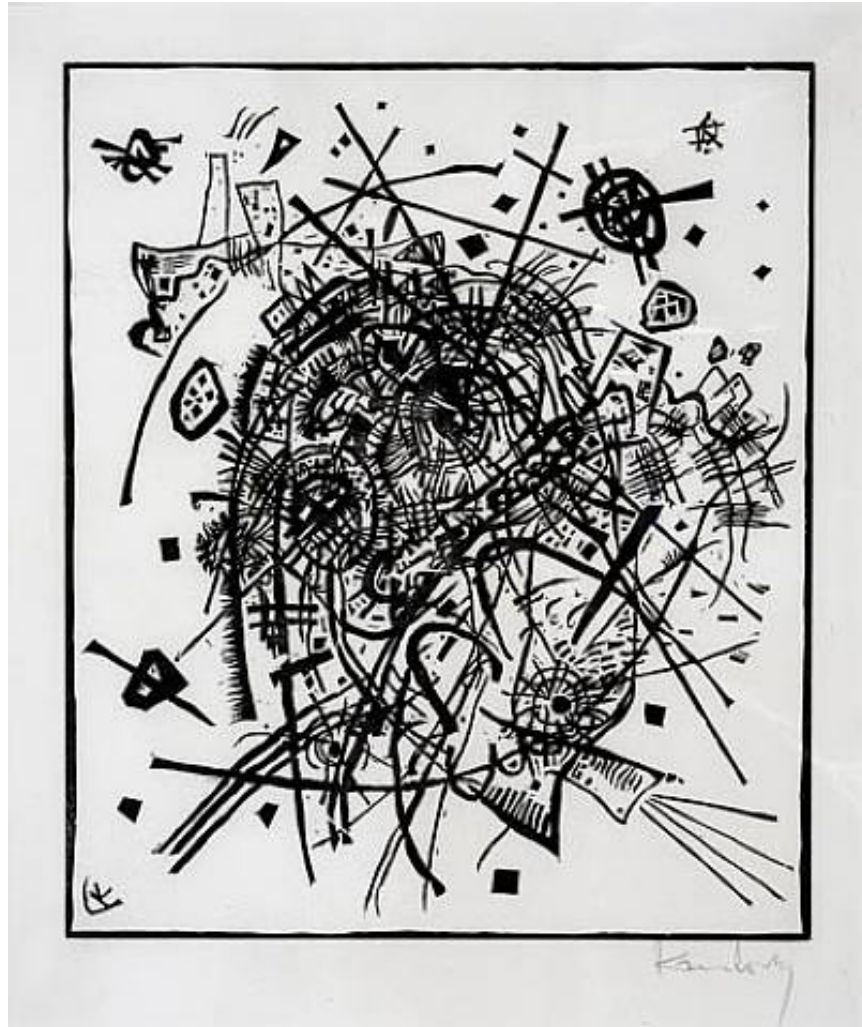
δημήτρης συκιάς

σημειώσεις θεωρίας μουσικής
Ερωτήσεις Μορφολογίας Μουσικής

v. 1.0

3eukIL4
1999, 2011

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Βασικός στόχος αυτών των ερωτήσεων είναι να καθοδηγήσουν το σπουδαστή του υποχρεωτικού μαθήματος της Μορφολογίας στη μελέτη του. Ανάλογα του επιπέδου του ο κάθε σπουδαστής θα διερευνήσει τα θέματα που τίγονται με απώτερο στόχο τον σπουδαστή της Σύνθεσης που θα πρέπει να αναζητήσει πέραν της θεωρητικής και μια πρακτική - λειτουργική γνώση - εμπειρία.

Επειδή δεν υπάρχει μια καθιερωμένη, κοινά αποδεκτή ελληνική μουσική ορολογία, στους περισσότερους όρους που χρησιμοποιώ δίνω και τον αντίστοιχο αγγλικό για περισσότερη σαφήνεια.

Μερικές από τις ερωτήσεις είναι μια μικρή εργασία για το σπίτι. Ο σπουδαστής θα πρέπει να ανατρέξει στη μουσική φιλολογία για να βρει ένα παράδειγμα και να το αναλύσει, ή να κατασκευάσει / συνθέσει μόνος του ένα παράδειγμα.

Για τη σύνταξη αυτού του ερωτηματολογίου χρησιμοποιήθηκαν αρκετά εγχειρίδια Μορφολογίας και Ανάλυσης και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατόν να απαντηθούν πολλές από τις ερωτήσεις μελετώντας απλά ένα και μόνο εγχειρίδιο. Να σημειώσουμε επίσης ότι για μια σε βάθος μελέτη της Μορφολογίας απαιτείται πολύ καλή γνώση Αρμονίας (Γ' Υποχρεωτικό Αρμονίας οπωσδήποτε) και μια επαρκής γνώση στοιχειώδους Τροπικής και Τονικής Αντίστιξης.

Αξίζει να αναφέρουμε εδώ ότι η μελέτη της Μορφολογίας πρέπει να γίνεται παράλληλα με τη μελέτη της Ιστορίας της Μουσικής και ακόμη καλύτερα και με τη μελέτη της Ιστορίας της Τέχνης. Κάθε μουσική μορφή θα πρέπει να τοποθετείται χρονολογικά στην ιστορική περίοδο που τη γέννησε και τη καλλιέργησε, καθώς επίσης και σε ένα γενικότερο οικονομικοπολιτικό και πολιτισμικό πλαίσιο.

Για αυτόν που θα ήθελε μια σε βάθος μελέτη του θέματος και πλήρη κάλυψη όλων των ερωτήσεων, θα πρότεινα τα παρακάτω εγχειρίδια:

- SCHOENBERG Arnold, *Fundamentals of Musical Composition*, Faber & Faber
- SPRING Glenn & HUTCHESON Jere, *Musical Form & Analysis*, McGraw Hill
- BERRY Wallace, *Form in Music*, Prentice-Hall

Γενικές

1. Τι ονομάζουμε γενικά *Μορφή (Form)* στην Τέχνη;
(Σε πολλές από αυτές τις Γενικές Ερωτήσεις θα βρείτε ιδέες / απαντήσεις στο εγχειρίδιο *Μορφολογία της Μουσικής* του Α. Αμαραντίδη, Παπαρηγορίου-Νάκας).
2. Ποια είναι η σχέση *μορφής (form)* και *περιεχομένου (content)*;
3. Τι ονομάζουμε *μουσική παραστατικότητα*;
4. Πως κατά την γνώμη σας ένα φυσικό φαινόμενο όπως ο ήχος, δημιουργεί στον άνθρωπο ψυχολογικές αντιδράσεις;
5. Κάνετε ένα χρονολογικό κατάλογο των *μουσικών ιστορικών περιόδων* από τον 9^ο αι. μ.Χ. μέχρι το τέλος του 19^{ου} αι. Σε κάθε περίοδο να αναφέρετε τους σημαντικότερους συνθέτες, τα σπουδαιότερα μουσικά έργα και τις κρατούσες συνθετικές τεχνικές.
6. Τι ονομάζουμε *μουσικό είδος*;
7. Τι ονομάζουμε *μουσικό ύφος*;
8. Ποια είδη *φωνητικής (vocal)* μουσικής γνωρίζετε;
9. Ποια είδη *οργανικής (instrumental)* μουσικής γνωρίζετε;
10. Ποια είναι η διάκριση μεταξύ *μουσικής μορφής (form)* και *μουσικής κατασκευής (construction)*; Ποιες πολυφωνικές μουσικές μορφές γνωρίζετε;

11. Ποιες *ομοφωνικές* μουσικές μορφές γνωρίζετε;
12. Τι ονομάζουμε *Μονοφωνία*, τι *Πολυφωνία* και τι *Ομοφωνία*;
13. α) Τι ονομάζουμε *Αντίστιξη* και ποια είναι η ετυμολογία της λέξης;
β) Ποια η ετυμολογία της λέξης *contrapunctus*;
14. Τι ονομάζουμε *τροπική αντίστιξη (modal)*, τι *τονική αντίστιξη (tonal)* και τι *ατονική αντίστιξη (atonal)*; Ποια χρονική περίοδο καλλιεργείται κάθε ένα από αυτά τα είδη αντίστιξης; Να αναφέρετε συνθέτες που χρησιμοποίησαν τα προαναφερθέντα είδη αντίστιξης και σημαντικά αντιστικτικά έργα τους.
15. α) Τι ονομάζουμε *απλή αντίστιξη (simple counterpoint)*; Τι *αναστρεφόμενη (invertible counterpoint)*;
β) Τι ονομάζουμε *διπλή (double)*, *τριπλή (triple)* και *τετραπλή (quadruple)* αντίστιξη;
γ) Γνωρίζετε κάποιο παράδειγμα *πενταπλής αντίστιξης* από τη μουσική φιλολογία;
16. α) Ποιες *αντιστικτικές τεχνικές* γνωρίζετε;
β) Για κάθε αντιστικτική τεχνική που θα αναφέρετε δώστε και ένα παράδειγμα περιοριζόμενοι στα 48 του Bach.
17. α) Τι ονομάζουμε *αρμονία (harmony)* και ποια είναι η ετυμολογία της λέξης;
β) Περιγράψτε τους όρους *τονική αρμονία*, *τροπική αρμονία* και *ατονική αρμονία*.
18. Πόσα είδη *τρίφωνων συγχορδιών* έχουμε στην τονική αρμονία;
19. Τι ονομάζουμε *καταστάσεις* και τι *θέσεις* μιας συγχορδίας;
20. Τι ονομάζουμε *αναστροφή (inversion)* μιας συγχορδίας; Πόσες αναστροφές έχει μια συγχορδία με *n* φθόγγους;
21. Τι ονομάζουμε *Σύστημα Μείζονος –Ελάσσονος*; Πότε καθιερώθηκε στην Δυτική Μουσική;
22. Τι ονομάζουμε *ξένους*, η *μη αρμονικούς φθόγγους*;
23. Τι ονομάζουμε *αριθμημένο, ή συνεχές βάσιμο (basso continuo)*;

Βασικοί Παράγοντες της Μορφής

1. Δώστε τους ορισμούς των ακόλουθων εννοιών που αφορούν το *ρυθμό*: *παλμός / κτύπος (pulse / beat)*, *ρυθμός (rhythm)*, *μακρορυθμός (macrorhythm)*, *μουσικό μέτρο (meter)*, *ισχυρό και ασθενές μέρος του μέτρου (strong and weak beats)*, *ισχυρή και ασθενής υποδιαίρεση των χρόνων ενός μέτρου*.
2. Πως ερμηνεύουμε τον *αριθμητή* και τον *παρονομαστή* ενός μουσικού κλασματικού αριθμού (*μετρικός οπλισμός / time signature*);
3. Δώστε τον ορισμό της *μετρικής μετατροπίας (metric modulation)* και μερικά παραδείγματα.
4. Δώστε τους ορισμούς των ακόλουθων εννοιών: *τονικός οπλισμός (key signature)*, *μετρικός οπλισμός (time signature)*, *ρυθμική αγωγή (tempo)*.
5. Τι ονομάζεται *μελωδικό περίγραμμα (melodic contour)*;
6. Να αναφέρετε τα βασικότερα *μελωδικά περιγράμματα* και να δώσετε μια σύντομη περιγραφή τους. Για κάθε περίπτωση βρείτε και σχολιάστε μελωδικά περιγράμματα από έργα της μπαρόκ και κλασικής περιόδου. Οι πιο προχωρημένοι σπουδαστές να συνθέσουν παραδείγματα μελωδιών για κάθε μελωδικό περίγραμμα.
7. α) Τι ονομάζουμε *κορύφωση (climax)* μιας μελωδίας;
β) Τι ονομάζουμε *θετική* και *αρνητική* κορυφή μιας μελωδίας;
8. Τι ονομάζουμε *έκταση (range)* μιας μελωδίας;

9. Πως συμβάλλει το *διαστηματικό περιεχόμενο (interval content)* μιας μελωδίας στη διαμόρφωση του χαρακτήρα της;
10. Ποιος ο ρόλος της *αρμονίας* στην κατασκευή / σύλληψη μιας μελωδίας;
11. Με ποιους τρόπους μπορεί να επιτευχθεί η *αύξηση της έντασης (tension)* και η *χαλάρωση (relaxation)* σε μια μελωδία;
12. Τι ονομάζουμε *πτώση*; Πόσων ειδών πτώσεις γνωρίζετε; Ποιες αρμονικές βαθμίδες περιλαμβάνει κάθε είδος πτώσης;
13. Να αναφέρετε τις σημαντικότερες *μουσικές παραμέτρους (musical parameters)*.

Μοτίβο - Φράση

1. Τι ονομάζουμε *μοτίβο (motive)*; Ποια είναι η ετυμολογία της λέξης;
2. Τι ονομάζουμε *υπομοτίβο / μοτιβικό απόσπασμα (submotive)*;
3. Ποιος είναι ο ρόλος και πως χρησιμοποιείται γενικά το *μοτίβο* σε μια μουσική σύνθεση;
4. Ποιες *μελωδικές και ρυθμικές επεξεργασίες* μπορεί να υποστεί το *μοτίβο (μετασχηματισμοί του μοτίβου)*;
5. Ποια η σχέση του *μοτίβου* με την *idée fixe* του Berlioz και το *leitmotiv* του Wagner;
6. Τι ονομάζουμε *μουσική φράση (phrase)* και τι *φραζάρισμα (phrasing)*;
7. Τι ονομάζουμε *ημιφράση (semi-phrase)*;
8. Ποιες οι πιθανές διαφορές μιας *ασματικής* από μια *οργανική φράση*;
9. Από τι εξαρτάται το *μήκος* μιας φράσης;
10. Με ποιους τρόπους μπορεί να οργανωθεί *αρμονικά* μια φράση (*harmonic structure of a phrase*);
11. Με ποιους τρόπους μπορούν να *διασυνδεθούν λειτουργικά* μεταξύ τους οι φράσεις;
12. Με ποιους τρόπους μπορεί να επιτευχθεί το *αίσθημα του τέλους / κατάληξης* μιας φράσης;
13. Με ποιους τρόπους μπορεί να επεκταθεί το *μήκος* μιας φράσης;

Περίοδος - Πρόταση

1. Τι ονομάζουμε *πρόταση (sentence)*; Πως κατασκευάζεται; Να κάνετε ένα διάγραμμα που να δείχνει την κατασκευή μιας πρότασης (εδώ, και στην επόμενη ερώτηση για μια πλήρη κατανόηση του θέματος, είναι απαραίτητη η μελέτη της πρότασης και περιόδου από το αντίστοιχο κεφάλαιο του *Fundamentals of Musical Composition* του Schoenberg).
2. α) Τι ονομάζουμε *περίοδο (period)*; Πως κατασκευάζεται; Να κάνετε ένα διάγραμμα που να δείχνει την κατασκευή μιας περιόδου.
β) Πόσες *φράσεις* μπορεί να περιέχει μια *περίοδος*;
γ) Πότε μια *περίοδος* ονομάζεται *επαναλαμβανόμενη (repeated period)*;
δ) Πότε μια *φράση* ονομάζεται *ανεξάρτητη (independent phrase)*;
3. Τι ονομάζουμε *σύνθετη περίοδο (compound period)*;
4. Δώστε τους ορισμούς των ακόλουθων εννοιών που αφορούν τη *περίοδο*: *μήκος περιόδου, συμμετρική / μη συμμετρική, παράλληλη / αντιθετική / ομάδα, τετράγωνη, μετατροπική / μη μετατροπική*.
5. Ποιες οι κατασκευαστικές διαφορές ανάμεσα σε μια *πρόταση* και σε μια *περίοδο*; Σε ποιες μουσικές μορφές χρησιμοποιείται συνήθως η πρόταση και σε ποιες η περίοδος;
6. Βρείτε, αναλύστε και σχολιάστε παραδείγματα προτάσεων και περιόδων από τις σονάτες για

πιάνο του Beethoven.

Μουσικές Μορφές

Πολυφωνικές Μουσικές Μορφές

1. Ποια είναι τα γενικά χαρακτηριστικά του πολυφωνικού στιλ σύνθεσης;
2. Τι ονομάζουμε *Cantus Firmus*;
3. α) Τι γνωρίζετε για την παιδαγωγική προσέγγιση της αντίστιξης μέσω των ειδών (*species*);
β) Ποιος συνθέτης - θεωρητικός συνέγραψε το κλασικό εγχειρίδιο *Gradus ad Parnassum* για τη μελέτη της αντίστιξης των ειδών (*species counterpoint*);
4. Τι ονομάζουμε *μίμηση* (*imitation*); Πόσων ειδών μιμήσεις γνωρίζετε;
5. Τι ονομάζουμε *κανόνα* (*canon*); Πόσων ειδών κανόνες γνωρίζετε;
6. Περιγράψτε συνοπτικά τις ακόλουθες συνθετικές τεχνικές και μουσικές μορφές της πρώιμης πολυφωνικής περιόδου: *organum*, *conductus*, *rondellus/round*, *caccia*, *μεσαιωνικό μοτέτο*.
7. Περιγράψτε συνοπτικά τις ακόλουθες αναγεννησιακές μουσικές μορφές: *μαδριγάλι* (*madrigal*), *αναγεννησιακό μοτέτο* (*motet*).
8. Πως κατασκευάζεται γενικά ένα *ricercare*; Πότε εμφανίζεται σαν μουσική μορφή και ποιοι συνθέτες έγραψαν σε αυτήν την φόρμα; Ποια η σχέση του *ricercare* με την *φούγκα*;
9. Περιγράψτε συνοπτικά τη συνθετική τεχνική του *επίμονου βάσιμου* (*basso ostinato*).
10. Τι γνωρίζετε για την *passacaglia* και την *chaconne*;
11. Τι γνωρίζετε για την *invention*;
12. Ποιες πολυφωνικές συνθέσεις βασίζονται στην *συνεχή επανάληψη ενός θέματος*;
13. α) Σύντομη ιστορική επισκόπηση του *Λουθηρανικού Χορικού* (*Choral*).
β) Ποια είναι η δομή ενός απλού χορικού του Bach;
14. α) Ποια είναι η δομή ενός *choral variée*, ενός *choral figurée* και ενός *choral prélude* (*choralvorspiel*);
β) Που μπορούν να καταταγούν τα ανωτέρω, στις πολυφωνικές, ή στις ομοφωνικές μορφές;
15. α) Τι ονομάζουμε (*χορευτική / μπαρόκ*) *σουίτα* (*suite*); Ποια είναι ιστορικά η καταγωγή της; Είναι ομοφωνική ή αντιστικτική φόρμα;
β) Ποιοι χοροί αποτελούν συνήθως μια *χορευτική μπαρόκ σουίτα*;
16. Ποια είναι η ετυμολογία της λέξης *φούγκα* (*fuga / fugue*); Σε ποια αντιστικτική τεχνική βασίζεται η φούγκα;
17. Τι ονομάζουμε *σχολική φούγκα*; Ποιες είναι οι ομοιότητες και οι διαφορές μιας σχολικής φούγκας και μιας φούγκας του Bach;
18. Ποια είναι τα *υποχρεωτικά στοιχεία* μιας φούγκας; Ποια είναι τα *μη υποχρεωτικά στοιχεία* μιας φούγκας;
19. Ποιο είναι το *γενικό πλάνο* μιας *σχολικής φούγκας*;
20. Ποια πρέπει να είναι τα γενικά χαρακτηριστικά μιας μουσικής φράσης για να μπορέσει να χρησιμοποιηθεί ως *θέμα* μιας φούγκας;
21. Τι ονομάζουμε *κεφαλή*, *σώμα* και *ουρά* ενός θέματος φούγκας;
22. Πόσων ειδών *απαντήσεις* σε ένα *θέμα* μιας φούγκας έχουμε; Σε ποιες περιπτώσεις χρησιμοποιούμε το ένα ή το άλλο είδος απάντησης;
23. Να κάνετε ένα διάγραμμα που να αναπαριστά την *Έκθεση* μιας τετράφωνης σχολικής φούγκας (πρώτη είσοδος του θέματος στη soprano).

24. Σχολιάστε τους ακόλουθους όρους που απαντώνται σε μια φούγκα: *γέφυρα (bridge)*, *συνδετικό πέρασμα (connecting passage)*, *επέκταση (extension)*, *ουρά (coda)*, *μικρή ουρά (codetta)*.
25. Πως κατασκευάζονται γενικά τα επεισόδια μιας σχολικής φούγκας; Ποια είναι η λειτουργία των επεισοδίων σε μια φούγκα;
26. Τι ονομάζουμε *stretto*;
27. Τι ονομάζουμε *ισοκράτη* και ποια η λειτουργία του στην κατασκευή μιας φούγκας;
28. Πως κατασκευάζεται μια *διπλή φούγκα (double fugue)* και πως μια *τριπλή (triple fugue)*;
29. Ποια μουσική μορφή ονομάζεται *φουγκέτα (fughetta)*; Ποια είναι η σχέση της με τη φούγκα; Να κάνετε τη διάκριση ανάμεσα σε *φουγκέτα* και *φουγκάτο (fugato)*.
30. Πως εξελίσσεται η φούγκα μετά τον Bach; Ποιοι συνθέτες της κλασικής περιόδου ασχολήθηκαν με την φούγκα; Ποιοι της *ρομαντικής* περιόδου; Ποιο, ή ποια έργα του 20^{ου} αι. γνωρίζετε ανάλογα με τα 48 του Bach;

Ομοφωνικές Μουσικές Μορφές

1. Ποια είναι τα γενικά χαρακτηριστικά του ομοφωνικού ύφους σύνθεσης;
2. α) Ποιες μορφές ονομάζονται *τμηματικές (section ή part-forms)*;
β) Πότε μια τμηματική μορφή ονομάζεται *απλή (simple)* και πότε *σύνθετη (composite)*;
3. Περιγράψτε σύντομα την *απλή μονομερή μορφή (simple one-part form) A*
4. α) Περιγράψτε σύντομα την *απλή διμερή μορφή (simple two-part ή binary form) AB*.
β) Ποια η σχέση μεταξύ του **A** και του **B** (τονικά, θεματικά κτλ.);
5. α) Περιγράψτε σύντομα την *απλή τριμερή μορφή (simple three-part ή ternary form) ABA'*.
β) Ποια η σχέση μεταξύ του **A**, **B** και του **A'** (τονικά, θεματικά κτλ.);
γ) Σχολιάστε (ομοιότητες, διαφορές, ιστορικές περιόδους) τις μορφές **ABA** και **ABA'**.
6. Περιγράψτε σύντομα την *απλή τετραμερή μορφή (four-part) ABCA* και την *απλή πενταμερή μορφή (five-part) ABACA*.
7. α) Περιγράψτε σύντομα την *μεγάλη (σύνθετη) τριμερή (ασματική) μορφή ABA'*.
β) Ποιες μουσικές συνθέσεις γράφονται σε αυτήν την φόρμα;
8. α) Πως κατασκευάζεται γενικά το κλασικό *rondo*;
β) Κάνετε τη διάκριση ανάμεσα στο *Γαλλικό rondeau* και στο κλασικό *rondo* (ιστορική συνάφεια, κατασκευή, χαρακτήρας, ύφος).
γ) Όταν αποτελεί μέρος μιας σονάτας ποια είναι η θέση του μέσα στην συνολική δομή του έργου;
δ) Ποιους τύπους οργάνωσης της μορφής *rondo* γνωρίζετε (κατά Schoenberg);
ε) Τι γνωρίζετε για την φόρμα *rondo-sonata*;
9. α) Πως κατασκευάζεται γενικά η ομοφωνική μορφή του *Θέματος με Παραλλαγές*;
β) Ποια στοιχεία του θέματος μπορούν να παραλλαχθούν και πως;
10. Να παραστήσετε σχηματικά την μορφή της *μονοθεματικής σονάτας* και της *σουίτας*. Να επισημάνετε τις κατασκευαστικές διαφορές ανάμεσα στις δύο μορφές.
11. Να παραστήσετε σχηματικά την μορφή της *διθεματικής σονάτας*. Πότε χρονολογικά άρχισε να καθιερώνεται η διθεματική μορφή σονάτας.
12. α) Να παραστήσετε σχηματικά την μορφή της σονάτας στον Beethoven.
β) Ποια είναι τα κατασκευαστικά στοιχεία της *έκθεσης* μιας σονάτας του Beethoven;
γ) Ποιες οι ομοιότητες και οι διαφορές της *έκθεσης* με την *επανεκθεση*;

13. α) Πως κατασκευάζεται γενικά η επεξεργασία (ανάπτυξη) μιας σονάτας;
β) Ποιο γερμανικό όρο προτείνει ο Schoenberg για την επεξεργασία μιας σονάτας και γιατί;
14. Ποιες οι διαφορές ανάμεσα στην σονάτα και την φόρμα σονάτας;
15. Ποια είναι τα μέρη μιας κλασικής σονάτας;

Μουσικά Είδη

Φωνητική Μουσική

1. *Λειτουργία (Missa)* [καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
2. *Μοτέτο (Motetus)* [ετυμολογία της λέξης, καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους]
3. *Μαδριγάλι (Madrigal)* [καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
4. α) *Όπερα (Opera)* [ετυμολογία της λέξης, καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
β) Τι ονομάζουμε *οπερατική άρια (aria)* και ποια είναι γενικά η μορφή της (διακρίνετε μουσικές περιόδους);
γ) Τι ονομάζουμε *ρεσιτατίβο (recitativo)*, ποια είναι η ετυμολογία της λέξης και σε ποια είδη διακρίνεται (να γίνει ιστορική αναφορά);
δ) Ποιες είναι γενικά οι διαφορές ανάμεσα σε μια όπερα του Verdi και μια του Wagner;
ε) Ποια είναι γενικά η μορφή μιας όπερας του Wagner;
5. *Ορατόριο (Oratorio)* [ετυμολογία της λέξης, καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].

Τραγούδι

1. Περιγράψτε τις παρακάτω ασματικές κατασκευαστικές δομές:
α) Μελοποίηση με χρήση *απλών τμηματικών μορφών*,
β) *Στροφικό* τραγούδι,
γ) *Μερικώς στροφικό* τραγούδι,
δ) *Στροφικό* τραγούδι με χρήση *refrain / chorus*
ε) Μελοποίηση με χρήση *εξελικτικής φόρμας (through-composed form)*.
2. *Κάτσια (Caccia)* [ετυμολογία της λέξης, καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
3. *Μπαλάντα (Ballanda)* [ετυμολογία της λέξης, καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
4. *Γερμανικό Lied* [καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του εί-

δους, σύντομη περιγραφή του είδους].

Οργανική Μουσική

1. *Πρελούδιο (Preludium)* [ετυμολογία της λέξης, καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
2. *Τοκκάτα (Toccatà)* [ετυμολογία της λέξης, καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
3. *Μενουέτο (Menuet)* [καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
4. *Σκέρτσο (Scherzo)* [ετυμολογία της λέξης, καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
5. Ποιες οι ομοιότητες και οι διαφορές του Menuetto με το Scherzo;
6. *Φαντασία (Fantasia)* [ετυμολογία της λέξης, καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
7. *Impromptu* [ετυμολογία της λέξης, καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
8. *Ραψωδία (Rapsodia)* [ετυμολογία της λέξης, καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
9. *Σπουδή (Étude)* [ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
10. α) *Συμφωνία (Sinfonia)* [ετυμολογία της λέξης, καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
 β) Ποια η συνεισφορά του Haydn στην εξέλιξη της συμφωνίας;
 γ) Ποια η συνεισφορά του Beethoven στην εξέλιξη της συμφωνίας;
 δ) Τι ονομάζουμε προγραμματική συμφωνία και ποιους συνθέτες προγραμματικών συμφωνιών γνωρίζετε;
 ε) Ποια είναι η σύνθεση μιας τυπικής συμφωνικής ορχήστρας της κλασικής περιόδου;
 στ) Ποια είναι η σύνθεση μιας τυπικής συμφωνικής ορχήστρας της ρομαντικής περιόδου;
11. *Συμφωνικό Ποίημα* [καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
12. *Εισαγωγή (Ouverture)* [ετυμολογία της λέξης, καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].
13. *Κοντσέρτο Γκρόσσο (Concerto Grosso)* [καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή

τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους]

α) *Κοντσέρτο για σόλο όργανο και ορχήστρα* [καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους]

β) Πόσα και για πια σόλο όργανα έγραψε κοντσέρτα οι Haydn, Mozart, Beethoven, Brahms, Chopin, Schumann, Listz, Tschaiikovsky, Mendellsonn, Bruch, Grieg και Rachmaninov;

14. α) *Σουίτα (Suite)* [ετυμολογία της λέξης, καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].

β) Να αναφέρετε τους κυριότερους χορούς της περιόδου Baroque.

γ) Να αναφέρετε τους κυριότερους χορούς του 19ου αιώνα.

δ) Να αναφέρετε τους κυριότερους χορούς του 20ου αιώνα.

15. Μπαλέτο (Balletto) [ετυμολογία της λέξης, καταγωγή του είδους, ιστορική εξέλιξη, κατάταξη του είδους σε πολυφωνικό ή ομοφωνικό, συνθέτες που ασχολήθηκαν με το είδος και επίδρασή τους στην εξέλιξη του είδους, σύντομη περιγραφή του είδους].